

**Projev Věry Jourové,
evropské komisařky pro spravedlnost, spotřebitele a rovnost žen a mužů,
u příležitosti Dne památky obětí holocaustu
a předcházení zločinům proti lidskosti
Senát Parlamentu České republiky,
25. ledna 2019**

SPEAKING POINTS CZ

- Mezinárodním dnem památky obětí holocaustu si připomínáme 6 milionů židovských mužů, žen a dětí, Romů a všech dalších obětí, které byly vyraženy během holocaustu. 27. ledna před 74 lety osvobodila spojenecká vojska nacistický vyhlazovací tábor Osvětim-Březinka – místo, které je více než kterékoli jiné místo na světě symbolem hrůz a zločinů. V srdci Evropy tu antisemitismus dosáhl svého genocidního vrcholu, nenávist vůči druhým byla chápána jako zabíjení druhých a slova nacistů a kolaborantů s nacismem přešla v činy. Po nenávistných verbálních výrocích následovaly zločiny z nenávisti.
- Nyní mají Židé v řadě evropských zemí opět strach. Opět jsou terčem nenávistných verbálních projevů.
- V nedávném průzkumu, kterým jsem pověřila Agenturu Evropské unie pro základní práva a který byl zaměřen na zkušenosti Židů v Evropě s antisemitismem a na jejich vnímání antisemitismu, 9 z 10 respondentů uvedlo, že v posledním pěti letech došlo v jejich zemi k nárůstu antisemitismu. Potvrzují, že jsou nejenom oběťmi větší nenávisti, ale 75 % rovněž pozoruje narůstající nenávist a nenávistné verbální projevy vůči Muslimům. ČR nebyla součástí tohoto průzkumu, ale všude platí, že u nenávisti nikdy nezůstává.

[Vzdělání a připomínka holocaustu]

- Z dříve provedeného průzkumu víme, že připomínka holocaustu je pro židovskou identitu nejdůležitějším identifikačním faktorem.
- Věc je o to naléhavější, neboť naše generace je poslední generací, která se s osobami, jež přežily holocaust, může setkat, a která je může vyslechnout. Podle nedávného průzkumu CNN však třetina Evropanů tvrdí, že o holocaustu ví buď jenom málo, nebo vůbec nic. Přibližně jeden Evropan z 20 o holocaustu nikdy neslyšel. Je naší povinností zajistit, aby památka na Šoa nevytizela.
- Připomínání holocaustu nestačí. Musíme se zajímat o žijící Židy a o jejich život. Podle průzkumu Eurobarometr, který jsem představila počátkem tohoto týdne, se pouze 3 % Evropanů považují za dobře obeznámené s židovskými zvyky a historií. [CZ 4 %]

Klíčem k lepšímu pochopení antisemitismu a jeho potírání je vzdělávání. To by se nemělo omezovat na památku holocaustu a jeho připomínání, ale mělo by zohledňovat související témata antisemitismu a života Židů v Evropě.

- Jsem ráda, že jsme nedávno [29. listopadu 2018] uzavřeli proces, na jehož základě získala EU status trvalého mezinárodního partnerství u Mezinárodní aliance pro připomínku holocaustu, jejímž členem je i Česká republika.
- Toto partnerství evropským institucím umožní navázat ještě užší vztahy s jednou z nejdůležitějších evropských organizací připomínajících holocaust. Budeme moci využít odborných zkušeností v oblastech, jako je popírání holocaustu a nové formy připomínání, které mají potenciál oslovit mladou generaci. Připomínání Šoa by mělo být nadále výchozím bodem evropského projektu.

[Antisemitismus]

- Na evropské úrovni byla přijata řada důležitých iniciativ, mezi nimi též usnesení Evropského parlamentu o antisemitismu a prohlášení o antisemitismu, které přijala dne 6. prosince 2018 Rada. Chtěla bych poděkovat české vládě za silnou podporu, kterou projevila při jednáních o tomto prohlášení.
- Nicméně můžeme vydat kolik prohlášení chceme, ale musí dojít ke skutečné změně. Celkově se většina (70 %) lidí domnívá, že snahy jejich vlád o potírání antisemitismu nejsou účinné. *[Dané číslo je obzvláště vysoké v Polsku, Maďarsku, Španělsku a Švédsku (přes 80 %, v Polsku dokonce 91 %).]*
- Proto jsem na začátku tohoto týdne navrhla, aby byla v rámci již existující odborné skupiny na vysoké úrovni pro boj proti rasismu a xenofobii vytvořena podskupina zaměřující se na uplatňování prohlášení Rady o antisemitismu. Prostřednictvím této skupiny bychom chtěli členským státům poskytnout podporu při provádění změn v příslušných politikách, které zlepší život Židů v jejich zemi. S ohledem na důležitou úlohu židovské komunity v českém veřejném životě věřím, že Česká republika bude moci jít příkladem a přispět v rámci skupiny v otázce osvědčených postupů.
- Naším cílem je zajistit, aby byla EU pro židovské komunity nadále dobrým a bezpečným místem. Jejich příslušníci by si neměli klást otázku, zda je jejich budoucnost či budoucnost jejich dětí v Evropě. Žádný člověk by se v Evropské unii nikdy neměl bát jít do synagogy nebo nosit jarmulku.
- Čeká nás hodně práce. Ministr Petříček na nedávném setkání českých velvyslanců prohlásil, že Evropa by měla dělat nikoliv více, ale méně, zato efektivněji. A já s ním souhlasím. Musí to platit i pro boj proti antisemitismu. Aby se věci skutečně změnily, musíme spolupracovat – všichni a na všech úrovních